

Brukermedvirkning

Hvordan lytte til stemmen til personer med demens
og deres pårørende

Viken USHT 1. feb 2023

Kari-Ann Baarlid

Demensfaglig seniorrådgiver

Kaba@nasjonalforeningen.no

Nasjonalforeningen for folkehelsen

FOLKEHELSE

DEMENS

- Nasjonalforeningen for folkehelsen er en **frivillig, humanitær medlemsorganisasjon** og **interesseorganisasjon** for personer med demens og deres pårørende. Stiftet i 1910 – den gang var tuberkulosen utfordringen. Nå er det andre.
- 25.000 medlemmer fordelt i 285 **helselag** og 167 **demensforeninger** (2022).
- Arbeidet finansieres med innsamlede midler – nasjonalt og lokalt.

Stemmene skal høres

- Demenskoret
 - Er et viktig bidrag i å vise at stemmene til personer med demens kan og bør høres
- Brennpunkt
 - Lilly (90) ble filmet med skjult kamera av Brennpunktredaksjonen. Stemmen til Lilly og de andre personene med demens må også høres.
 - Hvordan kunne hennes stemme blitt hørt på andre måter? Hvordan legges det til rette for medvirkning i tjenestene?

Når en i familien får demens

- Hele familien berøres
- Sorg
- Planer som ikke blir noe av
- Rollene endres

Mål i Demensplan 2025

Personer med demens og deres pårørende skal

1. Fanges opp til rett tid og sikres gode og tilpassede tjenester.
2. Sikres medbestemmelse og deltakelse i et demensvennlig samfunn, leve aktive og meningsfulle liv
3. Økt forskning og kunnskap om forebygging og behandling av demens.

Målsetting med brukermedvirkning

«Brukermedvirkning har til hensikt å tilføre en kunnskap som fagfolkene ikke har, nemlig brukernes egen erfaring»

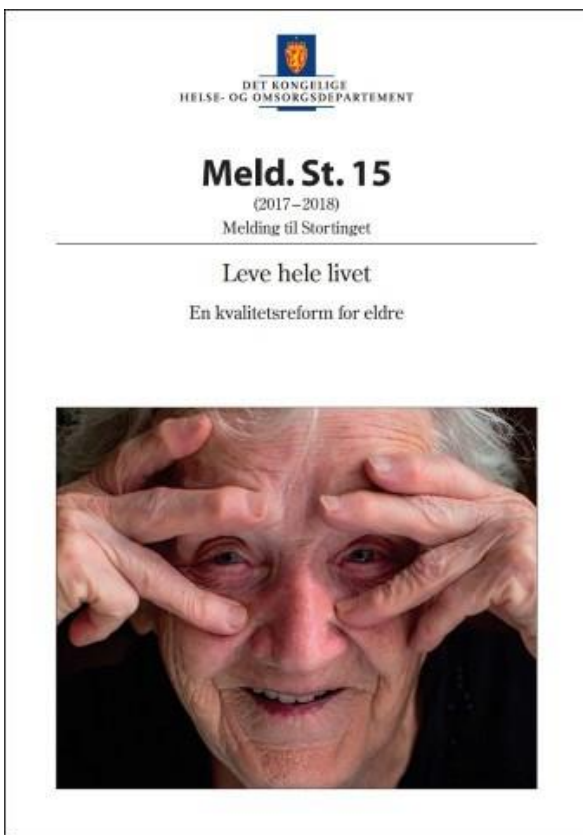
(Alm Andreassen, 2005, s. 107)

Brukermedvirkning

«Brukermedvirkning handler om beslutningsprosesser og muligheten til å påvirke disse»

(Hansen og Ramsdal 2015 s.198)

Mange planer - Hvordan henger de sammen, og hva betyr de for brukerne?

Hvorfor medvirkning?

- Fordi vi MÅ? (lovpålagt)
- Fordi tjenesten eller prosjektet blir bedre?
- Hva tenker **du** om medvirkning?

www.medvirkning.no

Medvirkning:

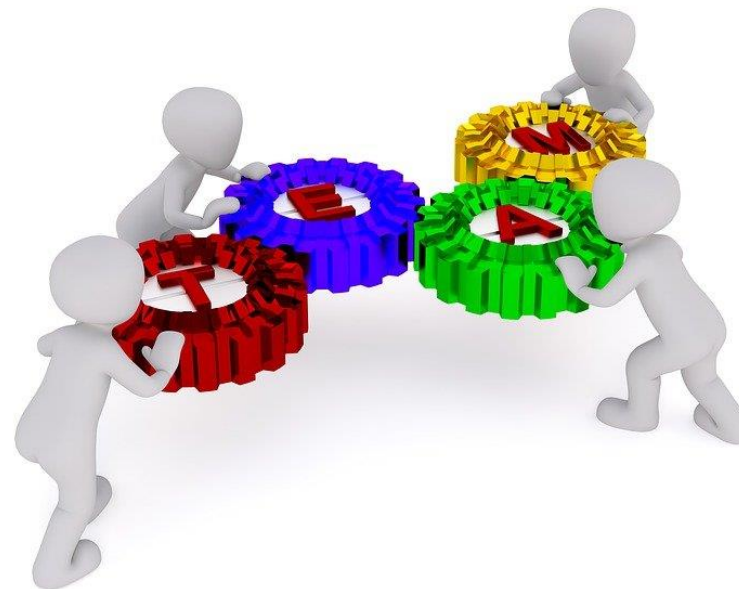
- Menneskerettigheter
- Demokratisk rettigheter
- Etske vurderinger
- Kvalitet og effektivitet
- Maktutjevning
- Juridisk perspektiv

Brukermedvirkning er en lovfestet rettighet, og er dermed ikke noe tjenesteapparatet kan velge å forholde seg til eller ikke

Brukermedvirkning avhengig av

- Systematisk arbeid
- Kompetanse
- Kommunikasjon

Kommunikasjon

Fhi.no

Brukermedvirkning på flere nivåer

- Individnivå
 - Medvirke i egen behandling, eget tilbud
- Tjeneste- og systemnivå
 - Medvirkning i utforming av tjenester og systemer

Brukermedvirkning

VEIVISER DEMENS

- Mistanke
- Utredning og diagnose
- Selvstendig med støtte
- Hjemme med tjenester
- Heldøgns omsorg
- Omsorg ved livets slutt

 Forutsetninger

Brukermedvirkning

Når personen med demens medvirker i planleggingen av oppfølgingen, sikres det at tilbudene er individuelt tilpasset og møter den enkeltes behov.

Brukermedvirkning er en lovfestet rettighet og innebærer at en pasient eller bruker har rett til å medvirke ved utforming og gjennomføring av helse- og omsorgstjenester.

Forventningsavklaring

- Avklare begge parter forventninger til samarbeidet
- Hva ønsker man å oppnå?
- Hvilket nivå skal medvirkningen foregå på?
- På hvilken måte skal medvirkning foregå på?
- Hva skal til for at erfaringsrepresentanten skal kunne bidra best mulig?
- Hvilken opplæring har erfaringsrepresentanten behov for, og hvordan skal dette gjøres?
- Hvordan skal tilbakemelding være (utfall av saken)

Arenaer for medvirkning

- Dialogmøter
 - Invitere til et spesielt tema
 - Nettmøter
 - Spørreundersøkelser
 - Samtaler med en eller flere
- Råd og foreninger
 - Eldreråd
 - Råd for personer med nedsatt funksjonsevne
 - Nasjonalforeningens demensforeninger el. - fylkeslag
 - Nasjonalforeningens erfaringspanel
- Brukerundersøkelser
- Samtalegrupper

Erfaringspanelet

Demenslinjen

Har du spørsmål eller trenger noen å snakke med om demens?

Demenslinjen betjenes av spesialsykepleiere og er åpen mandag til fredag kl. 09-15

Kontakt:

23 12 00 40

demenslinjen@nasjonalforeningen.no

